

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/181/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113206197
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:1113206197.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a sudcov JUDr. Táni Veščičikovej a JUDr. Dany Bystrianskej v právnej veci žalobcu: Centrálny depozitár cenných papierov SR a.s., so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 1/A, IČO: 31 338 976, proti žalovanému: E. Š., X.. XX.X.XXXX, L. Y. H., F. Č.. XX, zastúpeného JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom v Michalovciach, kpt. Nálepku 8, v konaní o zaplatenie 829,85 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného Michalovce zo dňa 21.10.2014 č.k. 11C/143/2014-65 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 72,03 eur a tieto zaplatiť JUDr. Jánovi Kizivatovi, advokátovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvého stupňa“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia 829,85 eur titulom úhrady poplatku za vedenie účtu majiteľa cenných papierov. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 49,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 285,55 eur na účet právneho zástupcu žalovaného, advokáta JUDr. Jána Kizivata, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci podľa § 99 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“), § 99 ods. 4, § 105 ods. 5, § 161 zákona, § 391 ods. 1, § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka vzal za preukázané, že žalobca vedie v prospech žalovaného účet majiteľa cenných papierov č. XXXXXXXXXXXXX. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX vyhotovenou dňa XX.XX.XXXX, splatnou dňa XX.X.XXXX na sumu 829,85 eur vyfakturoval žalobca žalovanému poplatok za vedenie účtu majiteľa cenných papierov. Nepredložil žiaden listinný dôkaz o tom, že predmetnú faktúru doručil žalovanému. Z faktúry je zrejmé, že ide o poplatok za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za rok XXXX, ktorý je vypočítaný na základe objemu cenných papierov v menovitej hodnote k XX.XX.XXXX v súlade s článkom VI. bod 1 Cenníka Centrálného depozitára cenných papierov SR v znení jeho dodatkov č. 1 až 5, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1.2.2007. Žalobca zaslal žalovanému výzvu na úhradu predmetnej sumy zo dňa XX.X.XXXX, keďže žalovaný listom zo dňa XX.X.XXXX požiadal žalobcu, aby mu zaslal fotokópiu originálu uzavretej zmluvy o poskytovaní služieb medzi nimi, fotokópiu všeobecných zmluvných podmienok, ako aj doklad o tom, že mu tieto boli doručené, oznámenie o aktualizácii sadzobníkov poplatkov na základe ktorého došlo k vyrúbeniu poplatku, ako aj doklad, že tomuto boli doklady doručené, fotokópiu faktúry, prípadne ďalších upomienok na úhradu predmetnej faktúry za poskytnutie služby vrátane dokladov preukazujúcich ich doručenie. Súd prvého stupňa uzavrel, že je

nepochybné, že v roku XXXX existoval právny vzťah medzi účastníkmi konania, čo vyplýva zo spätného výpisu z účtu majiteľa cenných papierov k X.X.XXXX a z výstupu zo systému, ktorý preukazuje registráciu účtu majiteľa, z čoho je zrejmé, že žalobca v tomto období evidoval na účte žalovaného cenné papiere. Je zrejmé, že v čase keď bol zriadený účet majiteľa cenných papierov sa podľa vtedy platnej právnej úpravy nevyžadovala písomná forma takejto zmluvy, pričom zmluvný vzťah medzi účastníkmi vznikol priamo zo zákona na základe evidencie zaknihovaných cenných papierov. Ani pokiaľ ide o vedenie účtu majiteľa cenných papierov tak zákon nevyžadoval, aby bola uzavretá zmluva písomne. Pri posúdení právneho vzťahu medzi účastníkmi konania, t.j. medzi žalobcom - strediskom a žalovaným ako majiteľom účtu sa súd stotožnil s právnym názorom žalovaného, teda že v danom prípade nejde o obchodnoprávny vzťah, ale občianskoprávny vzťah. Z ust. § 105 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z.z. totiž vyplýva, že tento neobsahuje právnu úpravu právneho vzťahu CDCP a majiteľa účtu, preto je potrebné tento právny vzťah posudzovať podľa ust. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku žalobcu, súd sa v prvom rade zaoberal, či nedošlo k premlčaniu pohľadávky žalobcu v zmysle § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca uplatnil voči žalovanému pohľadávku, ktorá mu vznikla titulom poskytovania služby - vedenie účtu majiteľa za rok XXXX. Faktúru na uplatňovanú sumu vystavil s dátumom splatnosti dňa XX.X.XXXX, takže prvý deň po vzniku dlhu, t.j. XX.X.XXXX začala plynúť trojročná premlčacia lehota a táto uplynula XX.X.XXXX. Žalobca podal žalobu na súd dňa 25.2.2013, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, preto súd z týchto dôvodov žalobu zamietol, keďže uzavrel, že nárok žalobcu je premlčaný.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania, pozostávajúcich z náhrady za zaplatený súdny poplatok za podaný odpor vo výške 49,50 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 285,55 eur. Tie priznal v zmysle § 10 ods. 1, § 13a písm. a/, c/ d/, § 15, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, spracovanie a podanie odporu, písomné podanie zo dňa 24.9.2014, účasť na pojednávaní dňa 21.10.2014 (4 x 51,45 eur) a rež. paušál (4 x 8,04 eur), čo vrátane 20 % DPH, činí 285,55 eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazne žalovaného zaplatiť žalobcovi 829,85 eur a nahradiť trovy prvostupňového a odvolacieho konania, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa podľa názoru odvolateľa pochybil, pokiaľ daný vzťah považoval za občianskoprávny a žalobu zamietol z dôvodu premlčania. Podľa názoru odvolateľa medzi účastníkmi konania vznikol obchodnoprávny vzťah a to s poukazom na § 105 ods. 5, § 99 ods. 3 písm. b/, písm. d/, § 104 ods. 1 písm. a/ b/, ods. 3 a § 99 ods. 3 písm. g/ zákona č. 566/2001 Z.z.. Je nepochybné, že právny vzťah medzi CDCP a osobami, ktorým CDCP vedie účet majiteľa sa v otázkach upravených zákonom č. 566/2001 Z. z. spravuje ustanoveniami tohto zákona. V otázkach neupravených týmto zákonom sa právne vzťahy spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka, a teda aj pokiaľ ide o inštitút premlčania. Podľa § 105 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z. sa vzťah medzi členom CDCP a majiteľom účtu výslovne spravuje týmto zákonom a Obchodným zákonníkom. V oboch prípadoch, kedy je účet majiteľa cenných papierov vedený, či už v CDCP alebo u člena ide o právny vzťah - vedenie účtu majiteľa v súlade s § 105 zákona č. 566/2001 Z.z.. Je teda zrejmé, že v oboch prípadoch ide o rovnaký právny vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia tohto zákona, a to bez ohľadu na povahu osôb. Takýto záver možno oprieť aj o výklad ust. § 104 ods. 3 tohto zákona. V čase zriadenia účtu žalovaného sa právny vzťah v súvislosti s vedením účtu výslovne spravoval ustanoveniami zákona č. 600/1992 Zb. a Obchodným zákonníkom. V tej súvislosti poukázal aj na ust. § 161 zákona č. 566/2001 Z.z.. Odpoveď na otázku stanovenia rozhodného právneho predpisu poskytuje aj ust. § 261 ods. 5 písm. c/ Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa Obchodným zákonníkom spravujú záväzkové vzťahy z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov. Pri posudzovaní predmetného právneho vzťahu je potrebné vychádzať aj zo samotnej povahy cenných papierov, kedy neexistuje iné ako obchodnoprávne využitie cenných papierov. Žalovaný nie je v danom záväzkovom vzťahu v postavení spotrebiteľa s poukazom na § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného v rozhodnom období, a to vzhľadom na legálnu definíciu spotrebiteľa. Žalovaný by mohol byť spotrebiteľom len v prípade, pokiaľ by nakupoval výrobky alebo požíval služby pre priamu osobnú potrebu seba alebo členov svojej domácnosti. Žalovaný ako majiteľ cenných papierov nespĺňa podmienky konštituované v zákone o ochrane spotrebiteľa a z dôvodu charakteru práv, ktorými disponuje v dôsledku vlastníctva cenných papierov, z objektívnych príčin ani spĺňať nemôže. V tej súvislosti poukázal na § 2 ods. 1 zákona č.

566/2001 Z.z.. Žalovaný ako každý majiteľ cenných papierov týmto disponoval za účelom dosiahnutia zisku, a teda zvyšovania svojho majetku.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny a uplatnil troj odvolacieho konania. Z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci sa stotožnil s názorom vysloveným súdom prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Poukázal na to, že záväzkový vzťah medzi účastníkmi konania vznikol za účinnosti zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch, pričom nárok, ktorý si žalobca voči žalovanému uplatňuje vznikol až za účinnosti zákona č. 566/2001 Z.z. Z toho dôvodu je na predmetný právny vzťah potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 566/2001 Z.z. Nesúhlasil s názorom žalobcu, ktorým odkazuje na ust. § 261, ods. 5, písm. c/ Obchodné zákonníka (zrejme mal na mysli ust. § 261, ods. 6, písm. c/ Obchodného zákonníka) z dôvodu, že k vzniku právneho vzťahu medzi účastníkmi konania došlo priamo zo zákona a nie na základe zmluvy. Pokiaľ by sa daný vzťah považoval za obchodnoprávny, aj v tom prípade by došlo k premlčaniu nároku. Stanovenie splatnosti faktúry na deň XX.X.XXXX bolo totiž výlučne stanovené jednostranným rozhodnutím žalobcu, preto stanovenie lehoty splatnosti nemá vplyv na začatie plynutia premlčacej doby. Nesúhlasil ani s názorom odvolateľa, že žalovaný v danom prípade nie je spotrebiteľom.

Na výzvu odvolacieho súdu, adresovanú účastníkom konania, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ust. § 340 ods. 1, 2, § 391 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka pri rozhodovaní vo veci, ktoré sa vzťahujú na danú vec a ktoré pri doterajšom rozhodnutí neboli použité poukázal žalobca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 20.4.2016 na tú skutočnosť, že činnosti CDCP uvedené v povolení na vznik a činnosť centrálného depozitára vykonáva centrálny depozitár za odplatu (§ 99 ods. 8 zákona č. 566/2001 Z.z.), pričom jednou z týchto činností je aj vedenie účtu majiteľa a v zmysle cenníka CDCP sa platba za vykonanie služieb, teda aj za poskytnutie služby vedenia účtu majiteľa a jej ukončenia vykonáva na základe vystavenej faktúry. Pri vystavení faktúry žalobca postupoval v súlade so zákonom č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ust. § 71 tohto zákona ukladá platiteľovi dane povinnosť vystaviť faktúru najneskôr do 15 dní od vzniku daňovej povinnosti. V čase vystavenia faktúry zákon nestanovoval konkrétnu lehotu pre stanovenie dátumu splatnosti. Žalobca stanovil dátum splatnosti na deň XX.X.XXXX, čím zabezpečil dostatočný časový priestor na úhradu tohto poplatku. Poukázal na § 397 Obchodného zákonníka, § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka a v tej súvislosti uviedol, že žalobca uplatnil návrh pred uplynutím štvorročnej premlčacej doby. Táto doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, pričom tento deň sa opiera o deň splatnosti faktúry. Poukázal na iné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktorý zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení vyslovil právny názor, že otázku splatnosti poplatku za vedenie účtu treba odvíjať od splatnosti uvedenej vo faktúre, ktorou bola táto služba vyfakturovaná.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 11.4.2016 na výzvu odvolacieho súdu poukázal na tú skutočnosť, že napriek tomu, že daný záväzkovo právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol ex lege v súlade s ustanoveniami zákona č. 566/2001 Z.z., je potrebné na tento vzťah aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských vzťahoch. Pokiaľ predmetná faktúra bola vystavená dňa 31.12.2008 za poskytnutie služby CD-55- vedenie účtu majiteľa, z ktorej má vyplývať nárok žalobcu uplatňovaný v predmetnom konaní, poukázal na to, že žalobca nedoručil do dispozičnej sféry žalovaného túto faktúru, resp. žiadnym relevantným spôsobom túto skutočnosť nepreukázal. Aj v prípade pokiaľ by súd posudzoval daný vzťah ako obchodnoprávny, nárok žalobcu by bol premlčaný.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., preskúmal rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. a/ a f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil na Krajskom súde v Košiciach dňa 11.5.2016 o 9.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 227/II. posch., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené dňa 26.4.2016 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 156 ods. 1,3 O.s.p..

Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ O.s.p. t.j, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Predmetom konania je právo uplatnené žalobcom na zaplatenie odplaty za službu, ktorú poskytol žalovanému v zmysle § 99 ods. 8 zákona č. 566/2001 Z.z.. Žalobca cenu za služby poskytnuté za rok 2008 stanovil vo výške podľa Cenníka schváleného dozornou radou v zmysle prevádzkového poriadku, ktorý je v zmysle § 103 zákona č. 566/2001 Z.z. schvaľovaný Národnou bankou Slovenska. Výška poplatku bola stanovená v závislosti od objemu cenných papierov evidovaných na účte majiteľa v rozhodnom období. Žalobca každoročne zasiela faktúry vystavené za vedenie účtu majiteľom začiatkom nasledujúceho roka na adresu evidovanú v CDCP v súvislosti s vedením účtu majiteľa.

Odvolací súd považuje za správny názor žalobcu, že právny vzťah medzi účastníkmi konania sa spravuje zákonom č. 566/2001 Z.z. a Obchodným zákonníkom, tak ako je uvedené v § 105 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z.z.. Z tohto dôvodu podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle § 397 Obchodného zákonníka sa uplatňuje štvorročná premlčacia doba.

Podľa § 340 ods. 1,2 Obchodného zákonníka dlžník je povinný záväzok splniť v čase určenom v zmluve, ak čas plnenia nie je v zmluve určený, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal.

Ako vyplýva z vyššie cit. zákonného ustanovenia určenie času plnenia nie je obligatórnou náležitosťou zmluvy. Pokiaľ čas plnenia nie je účastníkmi zmluvného vzťahu dojednaný, v takom prípade zákon dispozitívne ustanovuje určenie času plnenia v prospech veriteľa, ktorý je oprávnený požadovať plnenie okamžite, ihneď po uzavretí zmluvy. Forma prejavu vôle veriteľa nie je zákonom predpísaná.

Pokiaľ žalobca v konaní tvrdil, že faktúrou č. XXXXXXXXXX vyzval žalovaného na úhradu záväzku v stanovenej lehote splatnosti XX.X.XXXX, žalobca v tomto smere nepreukázal, že predmetnú faktúru žalovanému doručil teda, že sa dostala do jeho dispozície. Z tohto dôvodu neunesol dôkazné bremeno v tom smere, že určil čas splnenia záväzku v zmysle § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka. Z týchto dôvodov začiatok plynutia štvorročnej premlčacej doby nemožno určiť podľa lehoty splatnosti záväzku uvedenej v predmetnej faktúre.

Podľa § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

Žalobca si v konaní uplatňuje nárok na odplatu za rok XXXX, pričom tento svoj nárok mohol prvýkrát uplatniť dňa X.X.XXXX. Všeobecná premlčacia doba tak začala plynúť X.X.XXXX a uplynula X.X.XXXX. Nakoľko žalobca podal žalobu na súde dňa 25.2.2013, urobil tak po uplynutí štvorročnej premlčacej doby. Námietka premlčania zo strany žalovaného preto bola vznesená dôvodne. Z týchto dôvodov nárok žalobcu možno považovať za premlčaný.

K vyššie uvedeným záverom je potrebné dodať, že aj v prípade, pokiaľ by sa daný vzťah posudzoval ako občianskoprávny, tak ako uzavrel súd prvého stupňa, vzhľadom na kratšiu premlčaciu dobu stanovenú v Občianskom zákonníku (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorý stanovuje premlčaciu dobu trojročnú, nárok žalobcu by bol aj v takom prípade premlčaný.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešný žalovaný uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, preto odvolací súd zaviazal neúspešného žalobcu nahradiť úspešnému žalovanému trovy konania, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia. Tie priznal za jeden úkon právnej služby, ktorým je písomné vyjadrenie k odvolaniu vo výške 51,45 eur a rež. paušál 8,58 eur, vrátane 20% DPH vo výške 12,- eur, spolu 72,03 eur podľa § 10 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. odvolací súd zaviazal žalobcu uhradiť trovy právneho zastúpenia právnomu zástupcovi žalovaného JUDr. Jánovi Kizivatovi, advokátovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.